

Pētījums par nevalstiskā sektora darbību Balvu novadā

Balvi, 2014

Saturs

Ievads	3
I Balvu novada nevalstiskā sektora raksturojums: dokumentu analīze	4
Nevalstiskā sektora organizācijas Latvijas reģionos	5
Nevalstiskā sektora organizācijas Balvu un kaimiņu novados	8
Nevalstiskā sektora organizācijas Balvu novadā	9
II Nevalstisko organizāciju anketēšanas rezultāti	12
Anketēšanas norise	13
Balvu NVO portrets	13
Organizāciju darbība pēdējo 3 gadu laikā	16
NVO darbības atbalsts	16
NVO sadarbība ar publisko pārvaldi	17
Citi jautājumi	18
III Priekšlikumi nevalstiskā sektora darbības pilnveidošanai Balvu novadā	19
Secinājumi par NVO darbību Balvu novadā	20
Priekšlikumi NVO darbības pilnveidošanai Balvu novadā	20
1. pielikums. Balvu nevalstisko organizāciju atbildes uz atvērtajiem jautājumiem	22

Ievads

2013. gadā tika apstiprināts biedrības „Radošās idejas” sagatavotais projekta pieteikums „Biedrības „Radošās Idejas” institucionālās kapacitātes stiprināšana un ilgtspējīga attīstība”. Tas jāva uzsākt darbu pie pētījuma par nevalstiskā sektora darbību Balvu novadā.

Pētījuma pirmajā daļā ir veikts Balvu novada nevalstiskā sektora kvantitatīvs izvērtējums, izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes apkopoto statistiku, Uzņēmumu reģistra un Balvu novada pašvaldības informāciju.

Pētījuma otrajā daļā, balstoties uz 2013.gada nogalē un 2014.gada sākumā sagatavoto anketu un apkopoto NVO kontaktinformāciju, atspoguļoti Balvu novada NVO anketēšanas rezultāti, lai iegūtu informāciju par pieejamajiem un iztrūkstošajiem NVO pakalpojumiem, NVO sektora pasākumiem un aktivitātēm, kā arī vajadzībām.

Lai veicinātu Balvu novada NVO sektora attīstību, pētījuma trešajā daļa sniegti priekšlikumi NVO darbības pilnveidošanai Balvu novadā saskaņā ar Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam un Balvu novada vidēja termiņa attīstības programmu.

Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam norādīts uz nepieciešamību veicināt novada iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos, jo tās zemais līmenis apgrūtina iedzīvotāju, pašvaldības institūciju un uzņēmumu sadarbības spējas. Stratēģijā rosināts NVO deleģēt publisko pakalpojumu sniegšanu sociālajā, kultūras un sporta jomā, kā arī uzturēt patstāvīgu sadarbību.

Savukārt Balvu novada attīstības programmā 2011.-2017.gadam norādīts uz nepietiekamu pašvaldības komunikāciju ar NVO un iedzīvotājiem un rosināts turpināt attīstīt pašvaldības un NVO sadarbību. Tomēr programmas rīcības plānā nav iekļauts uzsvars uz NVO iesaisti novada attīstības procesos un NVO iesaiste programmas īstenošanā norādīta tikai pie uzdevuma par zupas virtuves izveidi Balvu pilsētā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, biedrības “Radošās idejas” priekšlikumi būs lietderīgi gan NVO un pašvaldības sadarbības pilnveidošanai tuvākajos gados, gan arī nākamās novada attīstības programmas izstrādē, lai iezīmētu NVO lomu novada attīstības procesos.

Ziņojumu sagatavoja Alise Vītola, Dr. oec. cand., piedaloties biedrības „Radošās Idejas” biedriem.

Pētījums sagatavots Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.-2014.gada perioda programmas „NVO fonds” apakšprogrammas „NVO darbības atbalsta programma” projekta „Biedrības „Radošās Idejas” institucionālās kapacitātes stiprināšana un ilgtspējīga attīstība” (projekta līguma Nr.:2012.EEZ/DAP/MIC/173/3/L/031) ietvaros.

Projektu finansiāli atbalsta Īslande, Lihtenšteina un Norvēģija. Programmu „NVO darbības atbalsta programma” finansē Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments (95%) un Latvijas valsts (5%). Vairāk informācijas www.sif.lv, www.eeagrants.lv un www.eeagrants.org.

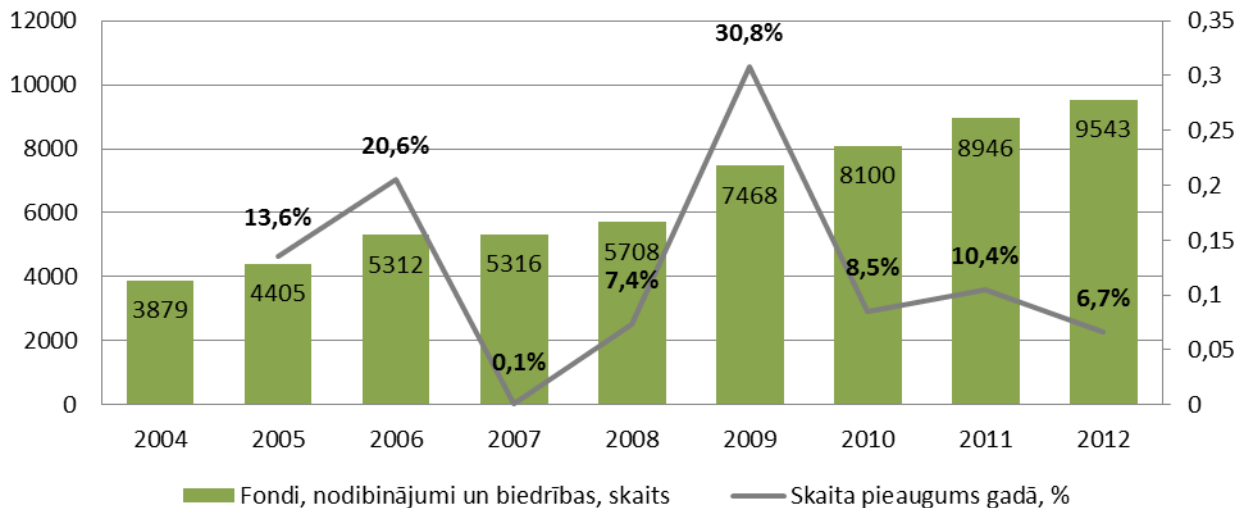

I Balvu novada nevalstiskā sektora raksturojums: dokumentu analīze

Nevalstiskā sektora organizācijas Latvijas reģionos

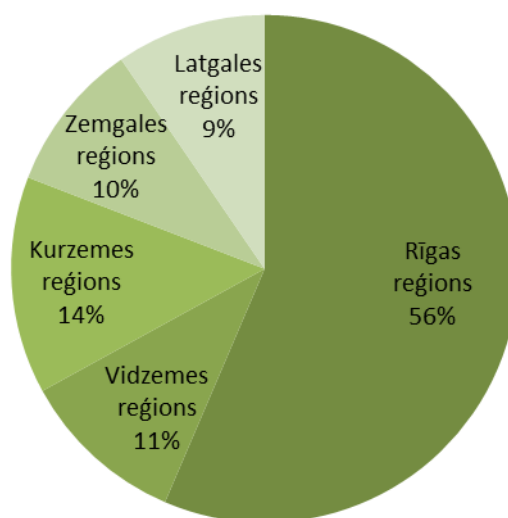
Analizējot NVO tendences pēdējos 9 gados, var secināt, ka nevalstisko organizāciju sektorā ir manāms straujš pieaugums, jo fondu, nodibinājumu un biedrību skaits Latvijā ir pieaudzis vairāk kā 2 reizes, no 3879 NVO 2004.gadā līdz 9543 NVO 2012.gadā (1.attēls).

Pieauguma tendences ir svārstīgas, straujāko pieaugumu pieredzot 2006.gadā, kad NVO skaits pieauga par 20,6% un 2009.gadā – par 30,8%. Vidējais pieauguma temps apskatītajā periodā bija 12,3% gadā.

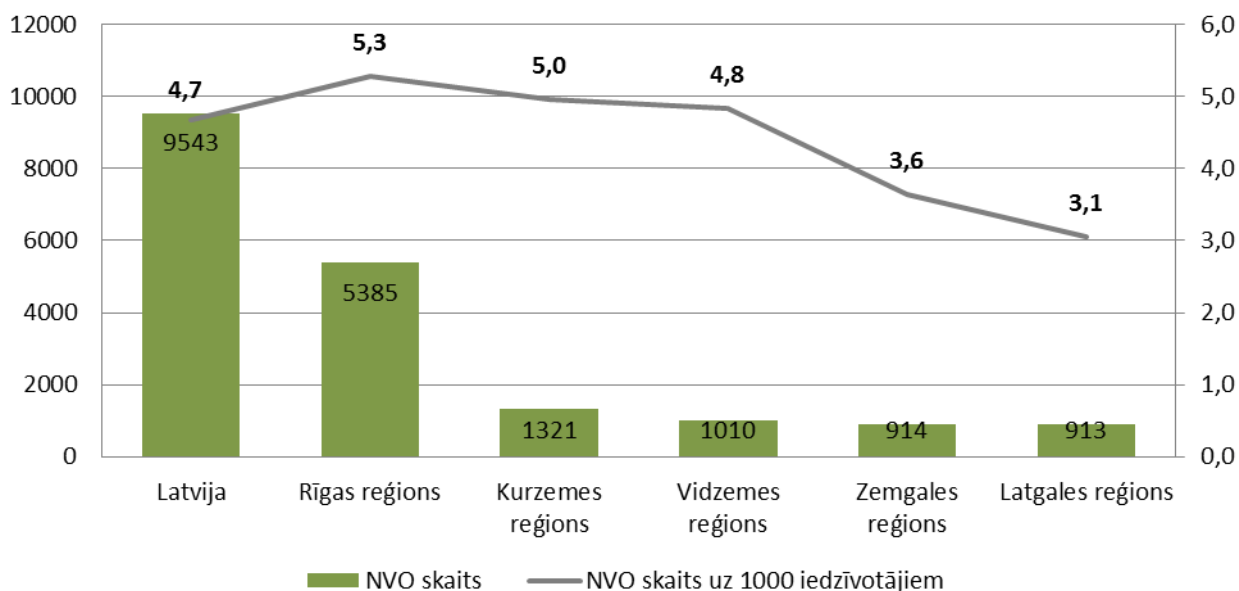
1. attēls. NVO skaits un pieaugums Latvijā 2004.-2012.gadā
(datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2014)

Visvairāk (56%) NVO reģistrētas Rīgas reģionā, kam seko Kurzemes reģions ar 14%. Latgales, Vidzemes un Zemgales reģionos atrodas aptuveni 1/10 daļa valstī reģistrēto NVO (2.attēls).

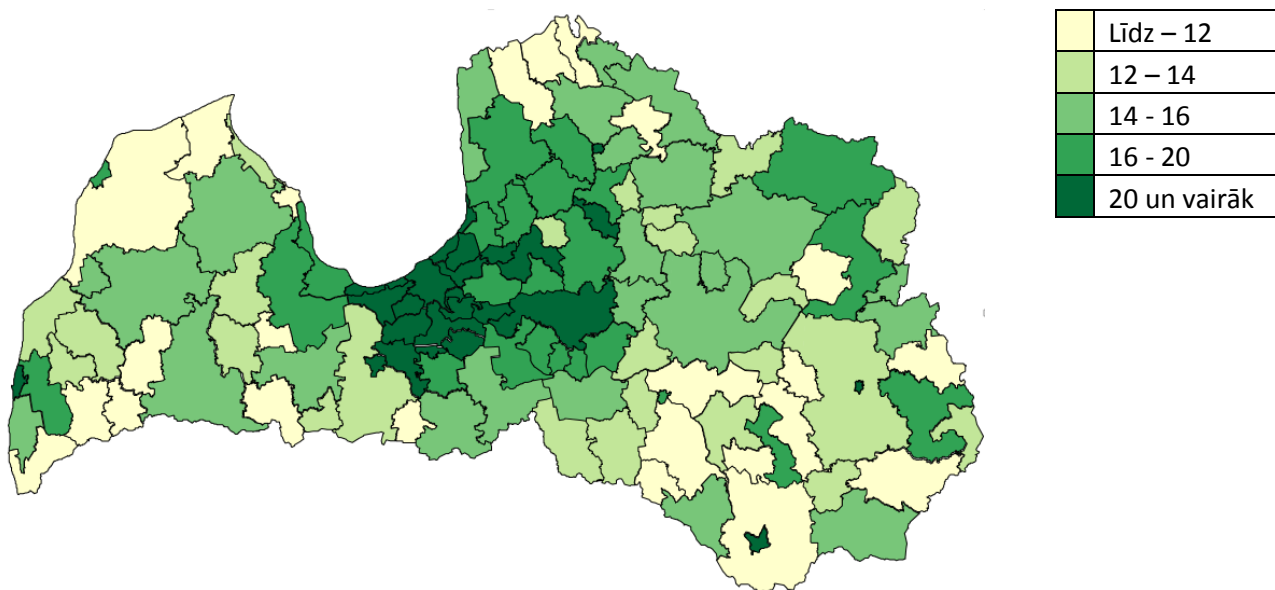
2. attēls. NVO īpatsvars Latvijas reģionos 2012.gadā, %
(datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2014)

Neskatoties uz augsto iedzīvotāju skaitu Rīgas reģionā, arī NVO aktivitātes relatīvais rādītājs – NVO skaits uz 1000 iedzīvotājiem – visaugstākais ir tieši Rīgas reģionā (5,3 NVO uz 1000 iedzīvotājiem). Rīgas reģionam seko Kurzemes un Vidzemes reģioni, kur NVO skaitu uz 100 iedzīvotājiem ir lielāks nekā valstī vidējais – 5,0 un 4,8 NVO uz 1000 iedzīvotājiem. Savukārt Zemgales un Latgales reģionos NVO relatīvā aktivitāte ir zemāka – attiecīgi 3,6 un 3,1 NVO uz 1000 iedzīvotājiem (3.attēls).

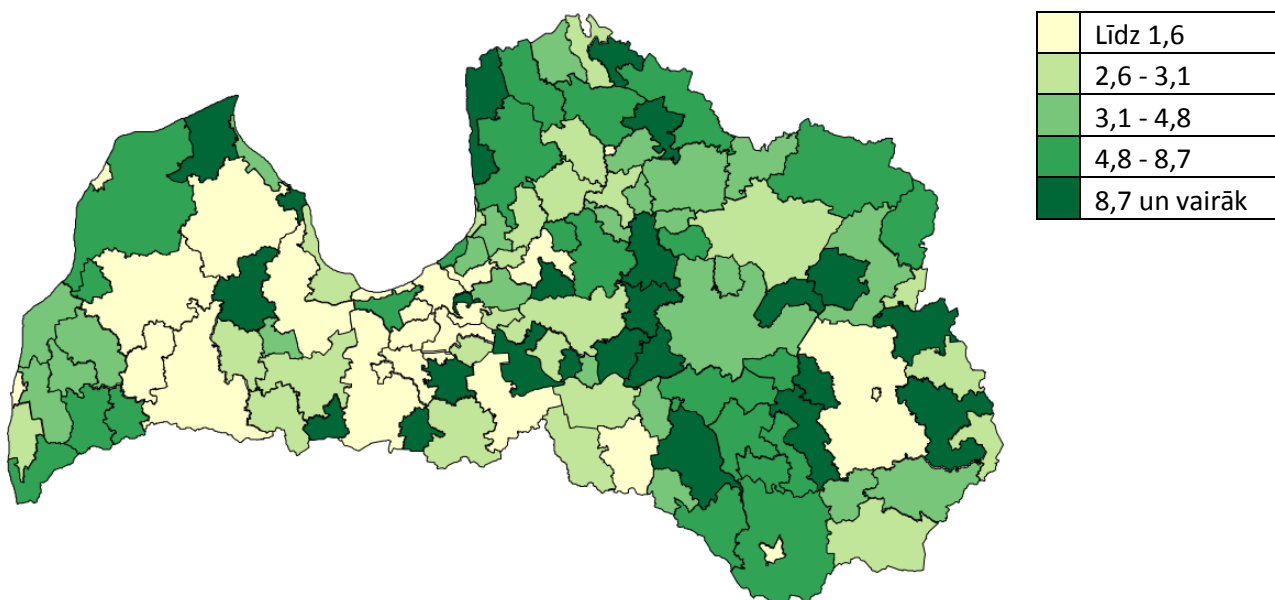
3. attēls. NVO kopējais skaits un skaits uz 1000 iedzīvotājiem Latvijas reģionos 2012.gadā (datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2014)

Latgales reģionā 2012.gadā bija reģistrētas 913 NVO. Lai gan absolūtos skaitļos Latgales reģions tikai nedaudz atpaliek no Zemgales reģiona (914 NVO), relatīvi Latgalē mazākais NVO skaits uz 1000 iedzīvotājiem starp visiem Latvijas reģioniem – 3,1 NVO uz 1000 iedzīvotājiem.

4. attēls. NVO skaits Latvijas pašvaldībās 2012.gadā
(datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2014)

NVO skaita analīze Latvijas pašvaldībās liecina, ka republikas pilsētas un novadi ar augstu NVO skaitu atrodami visos Latvijas reģionos (4.attēls). Lielāks NVO skaits ir teritorijas un iedzīvotāju skaita ziņā lielākos novados. Tāpēc, ņemot vērā būtiskās atšķirības iedzīvotāju skaitā, lietderīgāk skatīt relatīvo NVO aktivitāti – NVO skaitu uz 1000 iedzīvotājiem.

5. attēls. NVO kopējais skaits Latvijas pašvaldībās 2011.gadā
(datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2013)

5.attēlā redzamais liecina, ka relatīvi vairāk NVO darbojas Kurzemē, kā arī Pierīgā un Rīgas un Vidzemes reģionu ziemeļos. Augsts NVO skaits relatīvā izteiksmē ir arī vairākos pierobežas novados – Alūksnes, Salacgrīvas, Alojās un Naukšēnu (Igaunijas pierobeža), kā arī Rucavas (Lietuvas pierobeža) novados.

Korelācijas analīze (korelācija ir mērījums, kas parāda divu vai vairāku mainīgo saistību) liecina, ka NVO skaitam uz 1000 iedzīvotājiem ir tieša sakarība ar iedzīvotāju ienākumu līmeni, t.i., pašvaldībās, kur iedzīvotājiem ir augstāki ienākumi, ir vairāk NVO uz 1000 iedzīvotājiem. Taču NVO skaitam uz 1000 iedzīvotājiem nav tiešas sasaistes ar iedzīvotāju skaitu vai skaita izmaiņām.

Nevalstiskā sektora organizācijas Balvu un kaimiņu novados

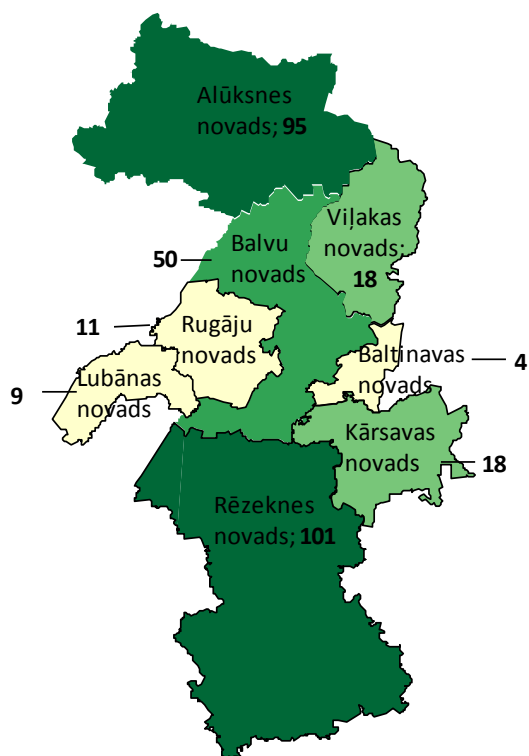
Salīdzinot NVO aktivitāti Balvu un apkārtējos novados (6. un 7.attēls), redzams, ka 2011.gadā Balvu novads atradās starp TOP 3 novadiem, kur darbojās visvairāk NVO, t.i. Rēzeknes novadā darbojās 101 NVO, Alūksnes novadā – 95 un Balvu novadā – 50 NVO. Pārējos apkārtējos novados NVO skaits bija ievērojami mazāks un svārstījās no 4 līdz 18.

3.attēlā redzams, ka 2011.gadā Balvu novadā, tāpat arī Rēzeknes un Lubānas novadā bija 3,3 NVO uz 1000 iedzīvotājiem. Lielākais NVO skaits uz 1000 iedzīvotājiem bija Alūksnes novadā (5,1 NVO uz 1000 iedzīvotājiem), kam sekoja Rugāju novads ar 4,2 NVO uz 1000 iedzīvotājiem.

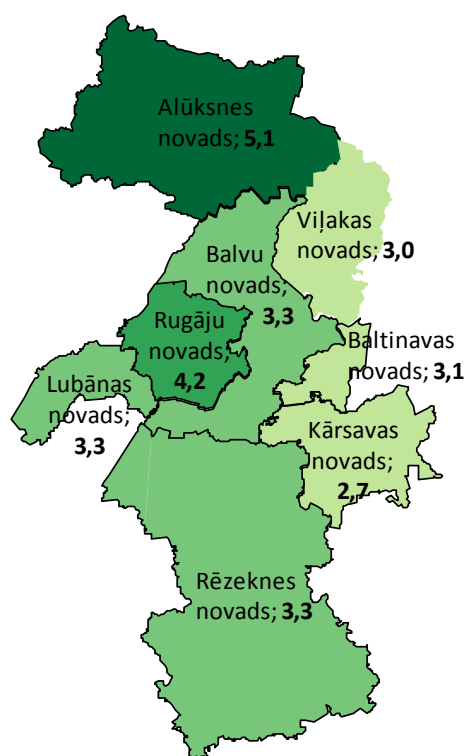
Salīdzinot ar valsts vidējiem rādītājiem (4,3 NVO uz 1000 iedzīvotājiem), NVO skaits uz 1000 iedzīvotājiem Balvu novadā ir par 1 procentpunktu zemāks un tikai Alūksnes novadā pārsniedz valsts vidējo rādītāju.

Savukārt salīdzinot ar Latgales reģiona vidējo rādītāju (2,8 NVO uz 1000 iedzīvotājiem), visos apskatītajos novados, izņemot Kārsavas novadu, šis rādītājs ir augstāks.

6. attēls. NVO skaits Balvu un apkārtējos novados 2011.gadā

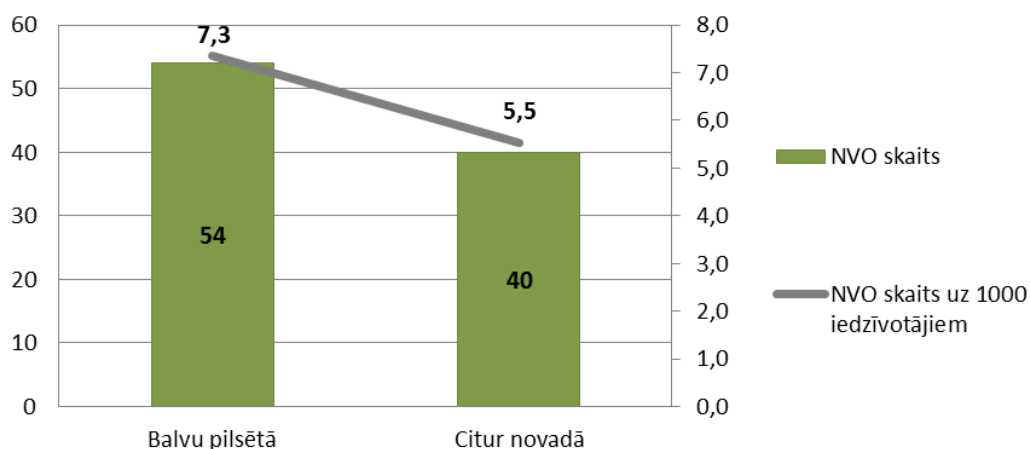

7. attēls. NVO skaits uz 1000 iedz. Balvu un apkārtējos novados 2011.gadā

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2013

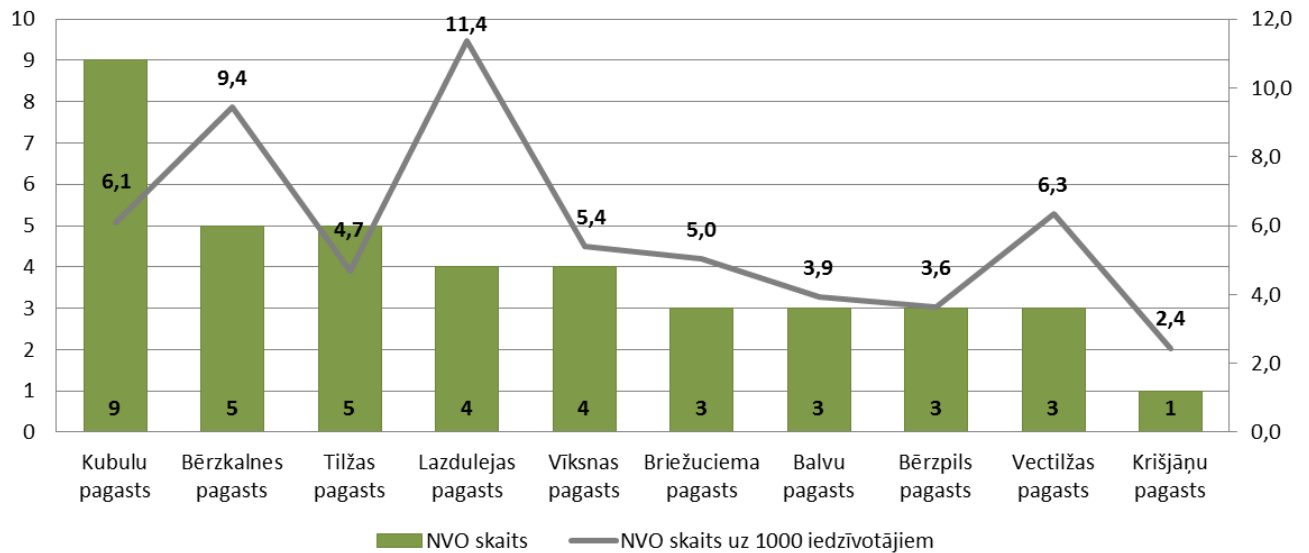
Nevalstiskā sektora organizācijas Balvu novadā

Ziemeļlatgales biznesa centra 2013. gada dati liecina, ka Balvu novadā darbojas jau 94 nevalstiskās organizācijas, no kurām 54 atrodas Balvu pilsētā, savukārt 40 – citur novadā (8.attēls).

8. attēls. NVO sadalījums Balvu novadā
(Datu avots: Ziemeļlatgales biznesa centrs, 2013)

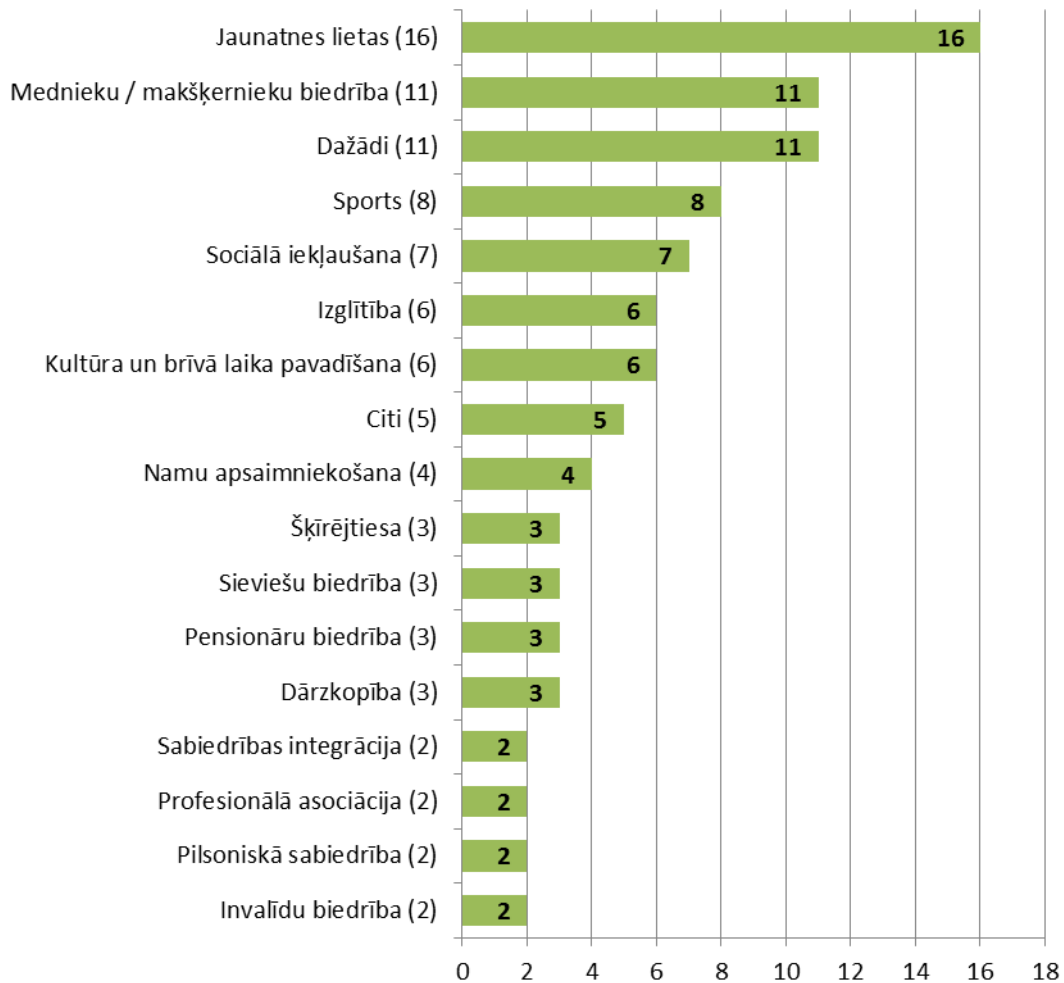
Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati (uz 01.07.2013.) liecina, ka Balvu novadā dzīvo 14594 cilvēku, no tiem 7353 dzīvo Balvu pilsētā un 7241 - citur novadā. Tātad Balvu novadā darbojās vidēji 6,4 NVO uz 1000 iedzīvotājiem, tai skaitā Balvu pilsētā 7,3 un citur novadā 5,5 NVO uz 1000 iedzīvotājiem.

9. attēls. NVO sadalījums Balvu novada teritoriālajās vienībās
(Datu avots: Ziemeļlatgales biznesa centrs, 2013)

Kā redzams 9. attēlā, visvairāk NVO (9) darbojas Kubulu pagastā, savukārt vismazāk (1) – Krišjāņu pagastā. Pārējos novados darbojas 3-5 NVO.

Analizējot NVO skaitu uz 1000 iedzīvotājiem, jāsecina, ka visvairāk NVO (11,4) ir pagastā ar vismazāko iedzīvotāju skaitu, t.i. Lazdulejas pagastā, kur darbojas 4 NVO, kam seko Bērzkalnes pagasts ar 9,4 NVO uz 1000 iedzīvotājiem.

10. attēls. Balvu novada NVO darbības jomas atbilstoši NVO statūtiem
(Datu avots: Ziemeļlatgales biznesa centrs, 2013)

Biedrību statūti liecina, ka visvairāk novadā reģistrētas biedrības tādās jomās kā jaunatnes lietas (16 NVO), sports (8 NVO), sociālā iekļaušana (7 NVO), izglītība (6 NVO), kultūra un brīvā laika pavadīšana (6 NVO). Darbojas arī nozīmīgs skaits mednieku un makšķernieku biedrību (11 NVO) (10.attēls).

Vismazāk pārstāvētās darbības jomas savukārt ir sabiedrības integrācija (2), pilsoniskās sabiedrības attīstība (2) un cilvēku ar īpašām vajadzībām jautājumi (2).

II Nevalstisko organizāciju anketēšanas rezultāti

Anketēšanas norise

2013.gada 16.novembrī tika uzsākta un 2014.gada 31.janvārī noslēdzās Balvu novada nevalstiskā sektora dalībnieku anketēšana.

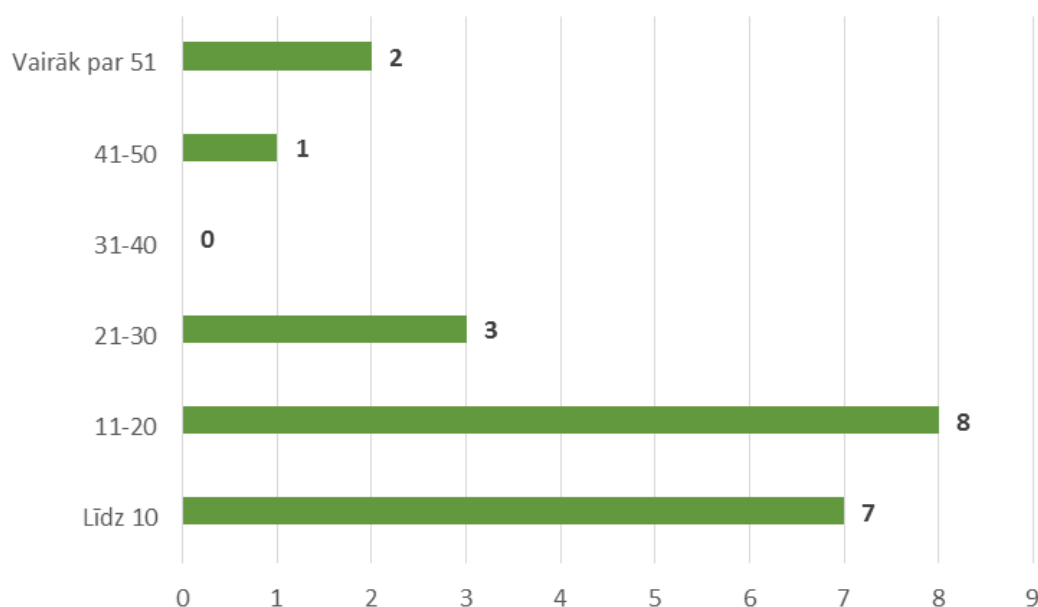
Anketas tika nosūtītas 100 nevalstiskā sektora organizācijām un saņemtas 27 aizpildītas anketas no 24 nevalstiskajām organizācijām (trīs NVO iesniedza divas aizpildītas anketas), piecas anketas bija anonīmas. Divas NVO pārstāv nevis Balvu novadu, bet gan Viļakas novadu, taču ir iekļautas veiktajā analizē.

Turpmāk sniegts NVO anketēšanas rezultātā iegūtās informācijas apkopojums. Pilnas NVO sniegtās atbildes uz atvērtajiem jautājumiem redzamas 1.pielikumā.

Balvu NVO portrets

Anketēšanas rezultāti liecina, ka vidēji katrā Balvu NVO 21 biedrs. Mediāna¹ ir 12, kas nozīmē, ka novadā dominē salīdzinoši nelielas biedrības.

Divām organizācijām ir relatīvi liels biedru skaits - Balvu teritoriālajai invalīdu biedrībai (98 biedri) un Balvu pensionāru biedrībai (80 biedri).

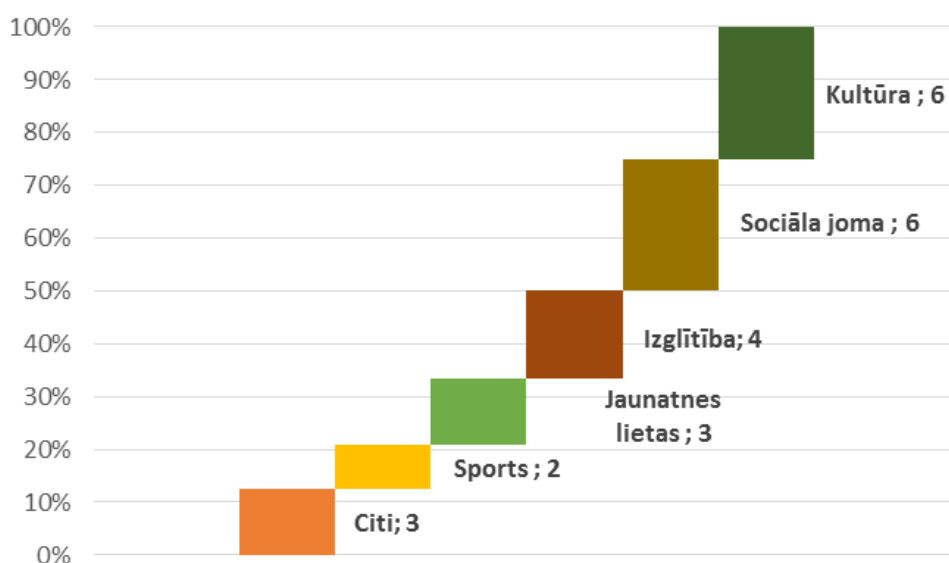

11. attēls. Balvu novada NVO biedru skaits

Organizācijas darbojas tādos virzienos kā kultūra (6), sociālā joma (6), izglītība (4), jaunatnes lietas (3), sports (2). Trīs organizācijas norādīja citu darbības jomu - lauku cilvēka integrācija mūsdienu pasaulē, dzīvojamās mājas apsaimniekošana, pilnvērtīga atpūta un ekskursijas.

---

¹ Datu rindas vidējais elements, norādītās vērtības sarindojot augošā vai dilstošā secībā; tādējādi tiek novērsta ļoti lielu vai ļoti mazu vērtību ietekme uz vidējo rādītāju.

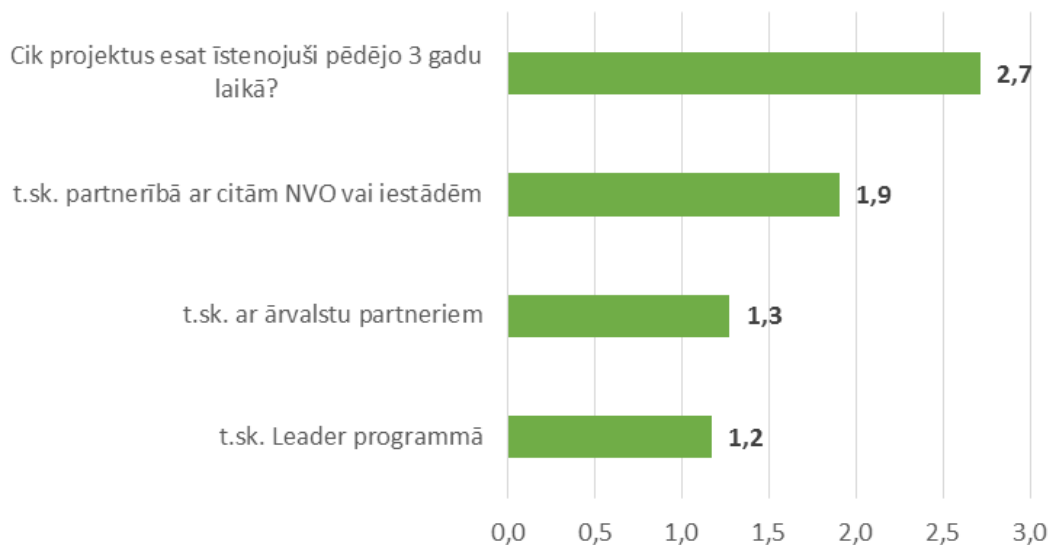
12. attēls. Balvu novada NVO pārstāvēto jomu skaits

Vairākums (2/3) NVO norādījušas, ka tās strādā ar specifiskām mērķa grupām. Ievērojams ir Balvu novada organizāciju aktivitāšu fokuss uz pensionāriem. Sešas organizācijas norādījušas pensionārus kā savu mērķa grupu, citu biežāk minēto vidū ir skolēni (5), cilvēki ar invaliditāti (4), jaunieši (2), pieaugušie (2), bērni (2).

Dažu organizāciju mērķa grupas izšķirtas pēc to profesijām, dzīves vietas, sociālā vai ekonomiskā statusa - skolotāji (1), uzņēmēji (1), lauku reģiona iedzīvotāji (1), mājas iedzīvotāji (1), maznodrošinātie (1), veterāni (1) un dažādu konfesiju cilvēki (1). Balvu novada nevalstiskā sektora aktivitātes tieši skar arī ir citas NVO (1), pašvaldības (1), cilvēkus ar atkarībām (1) un cilvēkus, kuri interesējas par kultūru, dziedāšanu (1).

Anketas dati uzrāda, ka pēdējo trīs gadu laikā Balvu NVO īstenojušas 57 projektus. Organizāciju aktivitāte ir nevienmērīga – 4 organizācijas jeb 6,75% no NVO ir īstenojušas vairāk kā pusi (29) no projektiem. Savukārt 8 NVO pēdējo gadu laikā nav īstenojušas nevienu projektu. Ņemot vērā Balvu NVO kopskaitu, vidēji katra organizācija pēdējo trīs gadu laikā ir īstenojusi 2,7 projektus. Mediāna ir 2, kas nozīmē, ka, izslēdzot to NVO ietekmi, kas īstenojušas lielu skaitu projektu, vidējais rādītājs ir 2 projekti katrai NVO.

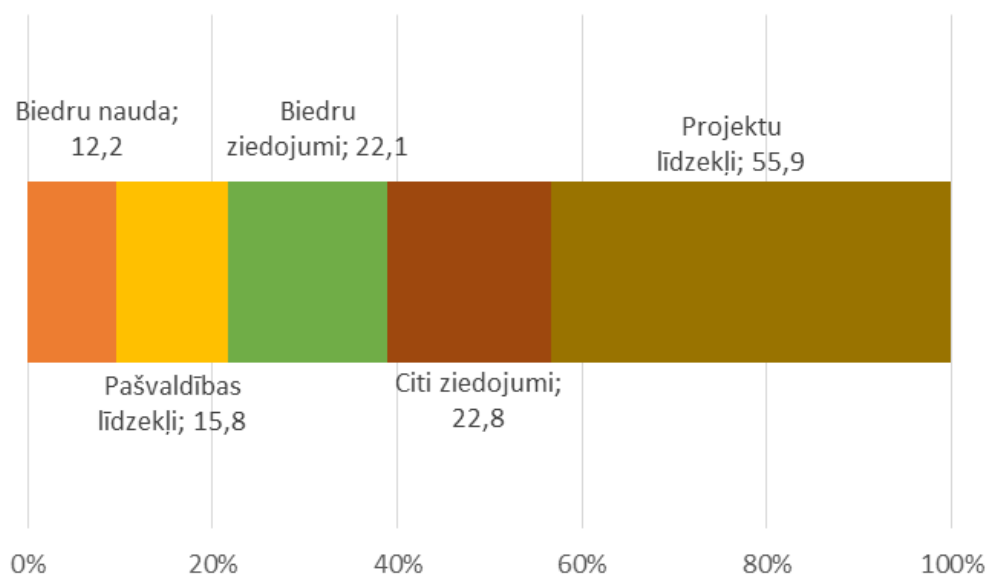
Balvu novada NVO vidū izceļas kāda organizācija (anketa aizpildīta anonīmi), kas pēdējo 3 gadu laikā īstenojusi 10 projektus. Salīdzinoši aktīvas ir biedrības "Aicinājums" un "Saulesvece", katra no tām īstenojusi 6 projektus.

13. attēls. Pēdējo trīs gadu laikā īstenoto projektu vidējais skaits

Aplūkojot aptaujas datus redzams, ka projekti lielākoties tiek īstenoti sadarbībā ar citām NVO vai iestādēm (vidēji 1,9 projekti), retāk un tomēr nozīmīgs skaits - ar ārvalstu partneriem (vidēji 1,3 projekti). Leader programmā pēdējo trīs gadu laikā tikuši īstenoti vidēji 1,2 projekti.

Dati par NVO budžeta struktūru, liecina, ka lielāko daļu (55,9%) veido projektu līdzekļi. Organizācijas ir aktīvas ziedojumu piesaistītājas (44,9%), gandrīz līdzīgas daļās kā no biedriem, tā no citiem avotiem. Pašvaldības līdzekļi vidēji veido 15,8% no NVO budžeta, un biedru nauda – 12,2%. (Jāatzīmē, ka gandrīz 1/3 daļai organizāciju 90% un vairāk kā 90% budžeta līdzekļu veidojas no projektu finansējuma).

14. attēls. Balvu novada NVO budžeta sastāvs, vidēji %

Organizāciju darbība pēdējo 3 gadu laikā

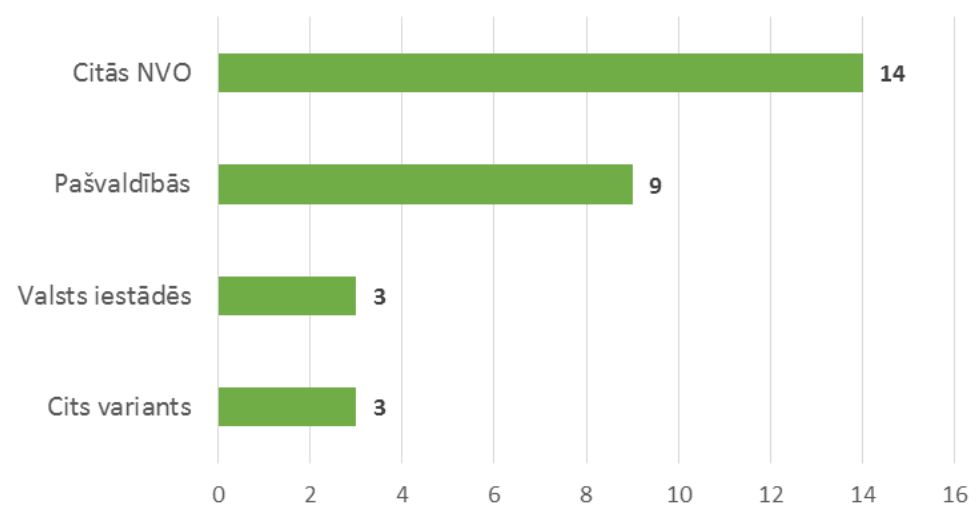
Aptaujas rezultāti norāda, ka īstenotie projekti organizāciju pārstāvju skatījumā ir lielākais sasniegums. Pozitīvi tiek vērtēts arī biedru aktivitātes pieaugums un sadarbības partneru rašanās. Pāris NVO nav varējušas izšķirt ko nozīmīgu savā darbībā, savukārt vienas organizācijas pašvērtējums ir pesimistisks – pēdējo trīs gadu laikā būtisku sasniegumu nav.

Interesanti, ka NVO ir spējīgas detalizētāk aprakstīt sasniegto, nekā identificēt organizācijas problēmas. Kā vislielākais kavēklis NVO attīstībā minēts finansiālo līdzekļu trūkums kā ieceru īstenošanai, tā arī organizācijas ikdienas darbību segšanai un resursu nepietiekamība (telpas, biroja tehnikas aprīkojums, transports). Problēmas lokālajā līmenī saistītas ar pašvaldības finansiālā atbalsta un izpratnes trūkumu, nepietiekamu sadarbību kā Balvu novada NVO starpā, tā arī ar pašvaldību un citām institūcijām, un organizāciju biedru nepietiekamo aktivitāti. Problemātiska ir arī nespēja piesaistīt jaunus biedrus.

Būtisks problēmu loks iezīmējas ap projektu rakstīšanu un īstenošanu. Organizācijas izcēlušas pieredzes trūkumu - neprasmī rakstīt konkurētspējīgus projektus, nepietiekamu NVO pieredzes apmaiņu un informācijas nepietiekamību par projektu un sadarbības iespējām. Arī projektu realizēšanai nepieciešamo zināšanu trūkums (grāmatvedība, angļu valoda) kavē organizāciju darbību. Minētas arī pāris valsts līmeņa problēmu - cilvēku aizbraukšana no Latvijas, valsts neiedziļināšanās lauku reģiona problēmās, nesamērīgs ES projektu atbalsts Rīgas reģionam. Taču aptaujāto biedrību vidū bija arī organizācija, kas savā darbībā ar problēmām nav saskārusies.

NVO darbības atbalsts

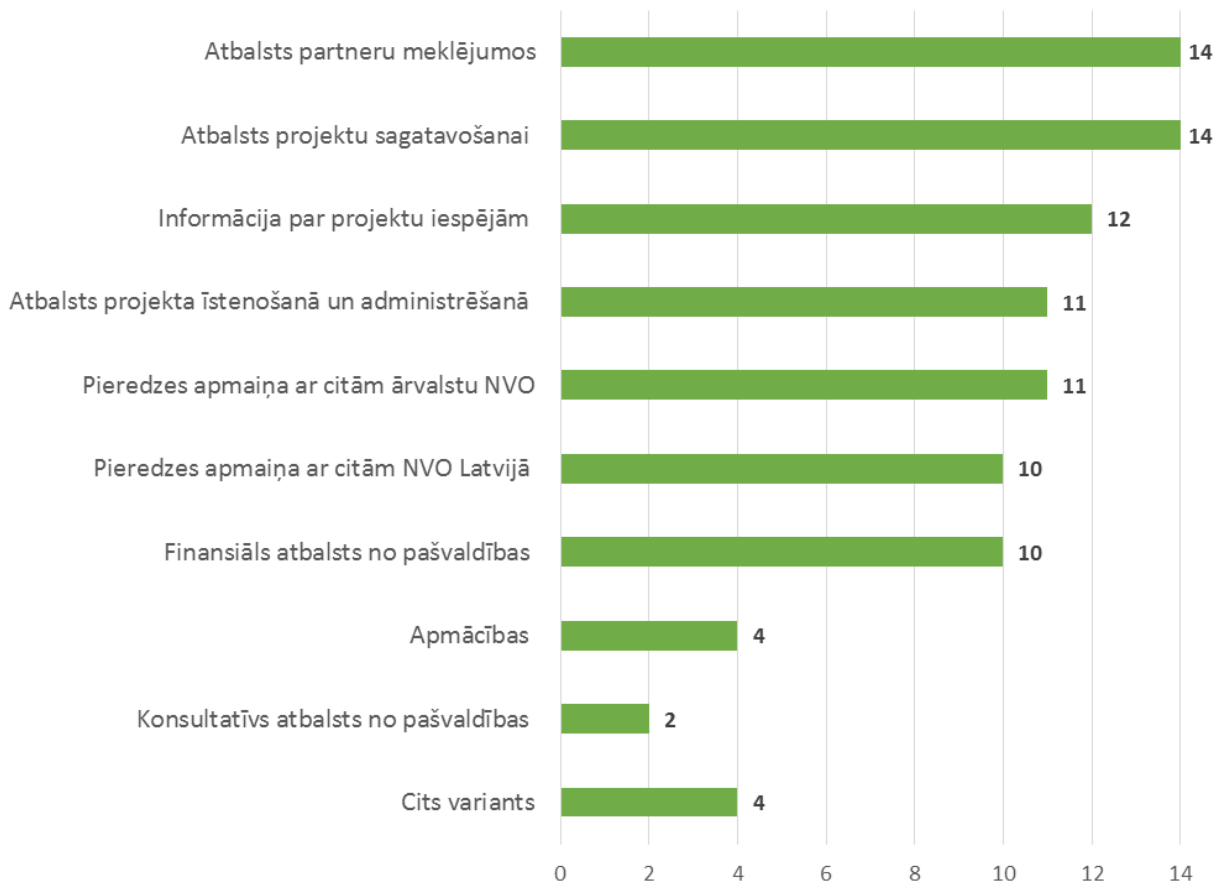
Dati par atbalsta gūšanu NVO darbībā liecina, ka visbiežāk pēc palīdzības NVO vēršas citās nevalstiskajās organizācijās (minēts 14 reizes), nedaudz retāk – pašvaldībās (minēts 9 reizes). NVO pārstāvji palīdzību gūst arī valsts iestādēs (3 reizes). Citu uzrādīto atbalsta variantu vidū ir internetā un datu bāzes pieejamā informācija un cita literatūra.

15. attēls. Palīdzības gūšana jautājumu un problēmu gadījumā

Balvu novada nevalstiskā sektora pārstāvjiem visaktuālākā būtu atbalsta gūšana partneru meklējumos un projektu sagatavošanā. NVO darbībā palīdzētu vairāk informācijas par projektu iespējām un pieredzes apmaiņa ar citām ārvalstu NVO, kā arī atbalsts projektu īstenošanā un administrēšanā. Bieži minēta nepieciešamība pēc pieredzes apmaiņas ar citām NVO Latvijā un finansiāla atbalsta gūšana no pašvaldības. Noderīgas būtu arī apmācības un konsultatīvs atbalsts no pašvaldības. Atsevišķi tika minētas vajadzība pēc stabilas sadarbības ar pašvaldību un pēc trīspusējas sadarbības veicināšanas NVO, pašvaldības pārstāvju un uzņēmēju vidū, kā arī pēc atbalsta grāmatvedības vešanā.

16. attēls. Aktuālākie palīdzības veidi Balvu novada NVO

Pēc aptaujas datiem secināms, ka visaktuālākās būtu tādas apmācību tēmas kā grāmatvedība un lietvedība (datorprogrammu lietošana projektu administrēšanā un jaunāko tehnoloģisko risinājumu apguve), projektu izstrāde (arī ES līmeņa projektu pieteikumu sagatavošana) un vadība, finanšu piesaiste. NVO pārstāvji izrādījuši lielu interesi par pieredzes apmaiņas aktivitātēm un zināšanu vairošanu sociālās uzņēmējdarbības jomā. Apgūstamā vidū minēta arī angļu valoda.

NVO sadarbība ar publisko pārvaldi

NVO sektora pārstāvju skatījumā sadarbībai ar pašvaldībām jāizpaužas dialoga stiprināšanas, materiālā un informatīvā atbalsta jomās.

Vislielākos uzlabojumus sadarbībā ar pašvaldību organizācijas saista ar regulāru pasākumu - semināri, diskusijas, paveiktā un iecerētā prezentācijas – īstenošanu, kas domāti NVO un pašvaldību pārstāvjiem.

Saistībā ar līdzfinansējumu minēti ieteikumi pašvaldībām pārdomātāk iepļānot līdzekļus NVO projektu līdzfinansējumam un uzlabot līdzfinansējuma piešķiršanas kritērijus, kā arī vērtēšanas procesu padarīt caurspīdīgāku. Bez finansiāla atbalsta organizācijas gaida, ka pašvaldības NVO projektus atbalsta, pielāgojot atlaides telpu nomas maksai, transporta īrei, kā arī sniedzot juridiskas konsultācijas.

Anketās pausts, ka NVO ir vajadzīgs saņemt savlaicīgāku informāciju par projektu iespējām. Saistībā ar informatīvo atbalstu minēta aktīvāka pašvaldību mājaslapu izmantošana, lai veicinātu informācijas apriti par NVO aktivitātēm.

Saņemts arī ierosinājums, ka NVO darbību veicinātu un sadarbību ar pašvaldību atvieglotu pašvaldības apmaksāts reģionālo NVO koordinators. Kā labais piemērs uzteikta Siguldas NVO un pašvaldības sadarbība.

Aptaujāto NVO vidū ir neskaidrāka izpratne par NVO un valsts sadarbības iespējām. Minēti tikai pāris konkrēti ierosinājumi:

- atvieglot birokrātiju;
- valsts budžeta un ārvalstu donoru programmu izstrādē iesaistīt NVO intereses, priekšlikumus, kur NVO var palīdzēt valstij, iedzīvotājiem un sev īstentot mērķus un nodarbināt un nodrošināt sevi;
- jāriko vienojoši un izglītojoši informatīvie semināri, jādod iespēja NVO vadītājiem gūt pieredzi ārzemēs, citās NVO;
- sabiedriskā labuma organizācijām segt administratīvos izdevumus (kā tas ir kaimiņvalstīs);
- izmainīt juridisko statusu baznīcu draudzēm, lai tām ir tāda pati iespēja piedalīties projektos kā biedrībām.

Priekšlikumi NVO atbalsta programmu pilnveidošanai saistīti ar birokrātijas mazināšanu, projektu pieteikumu veidlapu un nolikumu vienkāršošanu, vienotas NVO datu bāzes izveidi. Būtu jārod sistematizēts risinājums informācijas pieejamībā par projektiem: pabeigtajiem, patlaban īstenojamajiem, iecerētajiem. Jāpalielina atbalsts atsevišķām NVO - mazajām un jaundibinātajām –, kā arī semināru un pieredzes apmaiņas aktivitāšu skaits.

Konkrētu ierosinājumu vidū minēti arī:

- flat rate likmes izmantošana, t.i. noteikta projekta finansējuma apjoma (piemēram, 10%) nodošana projekta īstenošanas rīcībā bez nepieciešamības detalizēti apliecināt tā izmantošanu;
- programmu administrējošo iestāžu dalību projektu pasākumos.

Citi jautājumi

Būtisko datu starpā anketēšanas laikā ir iegūta informācija arī par NVO aktīvistu mīļāko ēdienu. Pārliecinošs favorīts ir kartupeļu pankūkas, eksotiskāki varianti ir aitas šašliks un pistāciju saldējums. Balvu novadā cieņā ir arī zivju ēdieni - suši, siļķe kažokā, pašu vārīta zivju zupa- un kāpostu ēdieni: tīteņi un zupiņa.

III Priekšlikumi nevalstiskā sektora darbības pilnveidošanai Balvu novadā

Secinājumi par NVO darbību Balvu novadā

- Balvu novadā ir salīdzinoši augsta NVO aktivitāte, salīdzinot ar valsts vidējiem un apkārtējo novadu rādītājiem.
- Visvairāk NVO uz 1000 iedzīvotājiem reģistrētas Balvu pilsētā un Lazdulejas novadā, kam seko Bērzkalnes un Tilžas pagasti.
- Vairākums NVO darbojas tādās jomās kā jaunatnes lietas, sports, sociālā iekļaušana, izglītība, kultūra un brīvā laika pavadīšana. Mazāka NVO pārstāvēniecība ir tādos jautājumos kā sabiedrības integrācija, pilsoniskā sabiedrība un cilvēku ar īpašām vajadzībām jautājumi.
- Novadā dominē nelielas biedrības ar nedaudz vairāk kā 10 biedriem un 2-3 īstenotiem projektiem 3 gadu laikā.
- Novadā darbojas arī vairākas salīdzinoši lielas biedrības – 4 organizācijas īstenojušas vairāk kā pusi no novadā īstenotajiem NVO projektiem.
- Biedrības sadarbojas savā starpā un ar citām iestādēm, jo 2/3 projektu tiek īstenoti sadarbībā ar vietējiem un 1/3 projektu – ar ārvalstu partneriem. NVO vēlētos sadarboties vēl ciešāk savā starpā un ar pašvaldību.
- Biedrības aktīvi izmanto iespēju piesaistīt projektu līdzekļus – vidēji tie veido 56% NVO budžeta, 1/3 daļai organizāciju – vismaz 90% budžeta.
- Neskaidrību gadījumā NVO lielākoties konsultējas savā starpā vai arī ar pašvaldību.
- Lielākie kavēkļi aktīvākai NVO darbībai ir finansējuma trūkums pasākumu īstenošanai un ikdienas vajadzību nodrošināšanai – telpām, aprīkojumam, transportam, kā arī cilvēku mazā aktivitāte un vēlme iesaistīties NVO darbā.
- NVO vēlētos celt savu kapacitāti, lai sagatavotu konkurētspējīgākus projektus, apgūstot angļu valodu, grāmatvedību, lietvedību, projektu sagatavošanu un finansējuma piesaisti, kā arī gūstot tiešu palīdzību projektu sagatavošanā un īstenošanā.
- NVO aicina aktīvāk izplatīt informāciju par projektu un sadarbības iespējām, kā arī veicināt NVO pieredzes apmaiņu ar vietējām un ārvalstu NVO.
- No pašvaldības NVO sagaida ne vien līdzfinansējumu projektu īstenošanai, bet arī atlaides telpu maksai, transporta īrei, juridiskas konsultācijas un izglītojošu pasākumu organizēšanu NVO un pašvaldību pārstāvjiem.

Priekšlikumi NVO darbības pilnveidošanai Balvu novadā

- Pašvaldībai turpināt līdzfinansēt novada NVO projektus. Sadarbībā ar novada iedzīvotājiem ieteicams izveidot plānu, piemēram, trim gadiem, iezīmējot konkrētas jomas un darbības, kādās būtu īstenojami projekti ar pašvaldības atbalstu, veidojot vietējās sabiedrības pasūtījumu NVO darbam.
- Izveidot **NVO atbalsta centru** pašvaldībā, kur NVO būtu pieejamas telpas gan ikdienas darbam, gan pasākumu organizēšanai (piemēram, elastīgi uz stundām lietojamas darba vietas un sanāksmju telpa). Šādas telpas būtu integrējamas ar novada ilgtspējīgas

attīstības stratēģijā minēto attālinātā darba centru, tādējādi sekmējot arī NVO sadarbību ar uzņēmējdarbības sektoru.

- Uzlabot pašvaldības mājas lapas sadaļu “Nevalstiskās organizācijas” vai arī sadarbībā ar NVO izveidot atsevišķu **novada NVO mājas lapu**, kur pieejama un regulāri tiek atjaunota informācija par novada NVO, to aktivitātēm un projektiem, projektu un sadarbības iespējām ne tikai vietējā, bet arī nacionālā un starptautiskā līmenī.
- Pieņemt darbā **NVO koordinatoru**, kurš:
  - apkopotu un izplatītu informāciju par projektu iespējām, semināriem, konferencēm;
  - sniegtu konsultācijas NVO aktuālos jautājumos un palīdzētu sagatavot projektus;
  - organizētu regulāras NVO tikšanās, lai apmainītos ar informāciju par aktualitātēm un sekmētu kopīgu aktivitāšu īstenošanu, NVO sadarbojoties savā starpā un ar pašvaldību²;
  - regulāri organizētu seminārus un apmācības NVO iezīmētajās jomās, kur nepieciešams papildināt zināšanas;
  - veicinātu pilsoniskās sabiedrības veidošanos novadā un aktivizēt novada iedzīvotājus, t.sk. jauniešus, pensionārus, bezdarbniekus, darbam NVO, tādējādi veicinot piesaisti savai dzimtajai vietai un radot iespēju īstenot savu radošo potenciālu un justies noderīgiem sabiedrībai;
- Izveidot ciemu vecāko institūtu, kas pārstāv ciema iedzīvotājus komunikācijā ar pašvaldību³;
- Organizēt Biedrību dienu, kad novada iedzīvotāji tiek iepazīstināti ar vietējo NVO darbu un sasniegumiem, kā arī pašas biedrības var atskatīties uz paveikto un vienoties par sadarbību turpmākam darbam⁴;
- Veicināt iedzīvotāju iesaisti novada publiskā sektora darbā, rosinot iedzīvotājus sniegt idejas darba uzlabošanai un labāko ideju autorus atbalstot un iesaistot idejas īstenošanā⁵;

Priekšlikumi īstenojami NVO un pašvaldības sadarbībā, ne vien izmantojot pašvaldības finansējumu, bet arī, piemēram, deleģējot funkcijas vai finansējumu NVO vai arī īstenojot kopīgus projektus, piesaistot ārējo finansējumu.

---

² Piemēram, Valkā šādas tikšanās notiek reizi mēnesī kopā 2012.gada, NVO viena otru informē par savu darbību un savstarpēji koordinē aktivitātes lielākam iedzīvotāju lokam, kā arī sadarbojas ar pašvaldību.

³ Ciemu vecāko institūts darbojas Salacgrīvas pašvaldībā, tā ir jauna iniciatīva Latvijas mērogā un potenciāli spēcīgs iedzīvotāju tiešās pārvaldes instruments uz vietām un sadarbībai ar pašvaldību.

⁴ Salacgrīvas pašvaldība pastāvīgi atbalsta nevalstiskā sektora virzītos projektus kā materiāli, tā arī godinot labākos Biedrību dienā, kas ir teicams NVO un pārvaldes sekmīgas komunikācijas piemērs.

⁵ Piemērs līdzīgām aktivitātēm nacionālā līmenī ir mājas lapa “Mazinām slogu kopā”, <http://www.mazaksslogs.gov.lv/slogs/sakums/>

1. pielikums. Balvu nevalstisko organizāciju atbildes uz atvērtajiem jautājumiem

Lūdzu, uzrakstiet 3 nozīmīgākos sasniegumus pēdējo 3 gadu laikā!

Izdevies saorganizēt jauniešus, Virzīt labas idejas uz kopdarbību Realizējām projektu
Atbalstītie 3 projekti Leader programmā.
Koncerti - Vecais Jaunais gads, Pilsētas svētki - Masļenica, 9.maija svētku organizēšana
Amatnieku e-kataloga www.orudi.lv izveide sadarbībā ar citām biedrībām Balvu novada biedrību Pirmā salidojuma organizēšana sadarbībā ar Balvu novada pašvaldību Piedalīšanās Izglītības attīstības centra IAC organizētajā starptautiskajā iniciatīvā "Eiropas iedzīvotāji kopienu labklājībā" sadarbībā ar 17 citām Latvijas biedrībām, t.sk. dalība starptautiskajās konferencēs Budapeštā, Briselē
Pašas biedrības dibināšana Tiek dibināts kontakts ar 90% no mājas iedzīvotājiem Pašu spēkiem izremontējām mājas jumtu
Laba sadarbība ar NVA brīvprātīgajiem jauniešiem Projekts "Jaunajām māmiņām" Kopienu iniciatīvu fonda projekts
Radošās darbnīcas "Ziemassvētku laiks" nominēšana kvalitātes balvai "SPĀRNI", VIAA 2013. gadā atbalstīti 3 projekti Biedrības 3 aktīvo biedru komandas darbs
Pieredzes un kapacitātes vairošana
Palīdzība daudz bērnu ģimenēm Zupas virtuve Valodas nometne bērniem Radošā nometne "Lidojums" (jauniešiem ar īpašām vajadzībām)
Uzlabojusies biedru aktivitāte
Pensionāri kļuvuši aktīvāki- vingro, nūjo Divas reizes gadā norisinās vērtīgas ekskursijas Realizēti divi projekti
Īstenots projekts „Metālapstrādes un mašīnbūves tehnoloģiju bāzes izveidošana uzņēmējdarbībai, izglītībai un zinātnei.” Sagatavota, iesniegta, apstiprināta tehniskās jaunrades elektronikas pulciņa programma jauniešiem darbībai Balvu bērnu un jauniešu centrā.

<p>Veiksmīgi realizējam „Balvu rajona attīstības stratēģija 2009.-2013.gadam”; Izveidojās sadarbība ar KNHM fondu, projektu konkursu organizēsīm arī 2014.gadā; Sadarbība ar Lietuvas, Latvijas, Igaunijas partnerībām, darbība Latvijas Lauku forumā.</p>
<p>Pateicoties <i>Leader</i> projektam „Ziemeļlatgales kultūras tradīciju saglabāšana” iegādāti 15 sieviešu tautas tērpu komplekti (blūzes, svārki, celu jostas) un 4 vīriešu tautas tērpu komplekti (krekli, bikses, vestes) Sakopta un iekopta pludmale pie Dzidruškas dīķa.</p>
<p>Īstenots projekts "Mašīnbūves, metālapstrādes tehnoloģiju bāzes radīšana uzņēmējdarbībai, izglītībai, zinātnei". Noorganizēta un uzsākta pulciņa "Radioelektronikas pulciņš "Jaunrade"" darbība.</p>
<p>Viss ko darām jau ir sasniegums un jebkas, kas saistīts ar atbalstu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, ir nozīmīgi... Biedrība pastāv jau 20 gadus...</p>
<p>Rakstām projektus, lai arī turpmāk mūsu 100-gadu vecā baznīca varētu turpināt kalpot tautai</p>
<p>Atbalsts Sorosa fonda projektā "Audz, Latgale!" Nūjošanas aktivitātes veselības uzlabošanai Ikmēneša izglītojošās lekcijas, ekskursijas un atpūtas pasākumi</p>
<p>Atbalstīti un realizēti projekti Iegūta 1.pakāpe skatēs Dalība folkloras festivālā „Baltica 2012" Dalība Vispārējos XV Deju un XX Dziesmu svētkos.</p>
<p>Sasniegumu nav. Vecmāmiņas kopā ar mazbērniem vienu reizi mēnesī piektdienās sanāk kopā un darbojas (taiza grāmatzīmes, apsveikumus, labo mācību fondu, lasa grāmatas, dzied karaoke...).</p>
<p>Realizēts ļoti apjomīgs projekts Rugāju novada iedzīvotāju atbalstam "Support for Animal Husbandry and Gardening in Rugaji", kā rezultātā vairāk nekā 100 ģimenes savā īpašumā ieguva augļu kociņus, bišu saimes vai telītes.</p>
<p>Balvi Open street- strībola sacensības Latvijas Studentu basketbola korporāciju līga Bastions Balvi street ball sacensības Latvijas un Baltijas čempionāts ūdens motocikliem organizatori Latvijas čempionāts zemledus makšķerēšanā</p>

Lūdzu, izklāstiet 3 būtiskākās problēmas, ar kurām saskārāties pēdējo 3 gadu laikā!

Pagastos jaunieši reāli skaitās tas cilvēks, kurš ir vidusskolas vecumā
Trūkst zināšanu grāmatvedībā, lai varētu realizēt lielus projektus

<p>Projektu finansējumu piešķiršana bezjēdzīgām lietām, kā piemēram, šādu anketu aizpildīšanai, jo NVO vajadzības jau ir pētītas krustu šķērsu pēdējo 10 gadu laikā. Kādam beidzot jāsāk ķerties pie reālu darbu darīšanas, nevis darbības imitācijas vai personisko ambīciju apmierināšanas par EU un pašvaldību naudu.</p>
<p>Finansējuma trūkums projektiem. Maz iespēju NVO iesniegt projektus. NVO pieredzes un apmaiņas programmas vēlētos vairāk.</p>
<p>Balvu partnerībā <i>Leader</i> projektus izcīnīt ir nereāli.</p>
<p>Finansējums, tērpi</p>
<p>Finansiālas problēmas biedrības ikdienas darba nodrošināšanai. Sadarbības trūkums starp Balvu novada biedrībām, izpratnes trūkums par to, ko īsti kurš dara. Sadarbības trūkums starp biedrībām un pašvaldību. Nav izpratnes, savstarpējas ieinteresētības, sadarbības stratēģijas, nav kopīgas attīstības vīzijas.</p>
<p>Maz aktīvu cilvēku Nepietiekama informācija par projektiem</p>
<p>Administratīvais slogs projektu administrēšanā to īstenošanas laikā Brīvprātīgais ieguldījums projektu izstrādāšanā</p>
<p>Laika trūkums Pieredzes trūkums Nav labas angļu valodas prasmes</p>
<p>Niecīgs atbalsts no pašvaldības Cilvēku neieinteresētība Biedru aktivitātes trūkums</p>
<p>Pašvaldība neiedeva līdzfinansējumu Sorosa projektam Telpu trūkums Transports</p>
<p>Līdzekļu trūkums ieceru realizēšanai. Iedzīvotāju, uzņēmēju, vietējās partnerības neizpratne par biedrības darbu, tā nozīmību.</p>
<p>Vajadzīgs piesaistīt jaunus aktīvus biedrus Nav resursu biedru apmācību un sadarbības aktivitātēm Šogad traģiski zaudēta stratēģijas administratīvā vadītāja</p>
<p>Projektus tikām rakstījušas daudzas, bet atbalstīts maz.</p>
<p>Vietējo uzņēmēju un pašvaldības neizpratne par biedrības darbību un specifiku. Aktīvu cilvēku trūkums. Līdzekļu nepietiekamība.</p>

Visu nekad neuzrakstīsi, cilvēkam, kurš tiešā veidā nav saskāries ar šīm problēmām, vai ja pats nav kļuvis par problēmu sabiedrībai, to nesaprast... Par šiem vārdiem liecina 20 gadu pieredze...
Grūti atrast ziedotājus, kaut mums ir arī Sabiedriskā labuma statuss
Nav izveidojusies pietiekoši laba sadarbība ar pašvaldību (neatbalstīja 700 eiro līdzfinansējumu projektam) Nav savu telpu (saieti notiek Sociālā servisa telpās, istabiņu iedeva, bet 3. stāvā, tā ir pilna ar dažādām lietām) Nav ne datoru, ne cita aprīkojuma
Finansiālie līdzekļi Mūzikas instrumenti (cītars, kokles, garmoška) Atbalsts projektu rakstīšanā
Problēmu nav, jo mēs darbojamies savā skolā un savam priekam. NVO tika dibināta tikai tāpēc, ka cerējām saņemt materiālo atbalstu caur projektiem. Tā arī bija, kad darbojās Hipotēku banka.
ES projektu pārlielu novirzīšana Rīgas rajonam Valsts neiedziļināšanās lauku reģiona problēmās Cilvēku aizbraukšana no Latvijas

Par kādām tēmām Jūs vēlētos saņemt apmācības?

Grāmatvedības jautājumi
Informācija par projektu iespējām, dalīšanās NVO pieredzē par paveikto.
Projekti.
Kultūra. Projektu sagatavošana.
Angļu valodas apguve
Kādos projektos var piedalīties namu apsaimniekošanas biedrības. Biedrības dokumentu vešanas apmācība (ļoti būtiski jaundibinātām biedrībām)
Kā piesaistīt finansējumu projektiem (aktuāliem projektiem)
Datorprogrammu lietošana projektu administrēšanā Pēdējās iespējas mūsdienu digitālajā pasaulē Tehniskie uzlabojumi - tehnoloģisko risinājumu apguve (Excel, Video, intranet dokumentu vide)
Kultūras NVO darbības jomas, pieredze

IT
Sociālā uzņēmējdarbība
Kā uzlabot senioru veselību: -fiziskās aktivitātes -uzturs -mediķu lekcijas Par iespējām radoši darboties
NVO administratīvā vadība - grāmatvedība, nodokļu saistošie normatīvie dokumenti ES līmeņa projektu pieteikumu sagatavošana
Pieredzes darbā nav, tāpēc interesē viss.
Grāmatvedība Nometņu organizēšana
Grāmatvedība. Projektu vadība.
Sociālā uzņēmējdarbība pēc ziemeļvalstu modeļa
Datorapmācība, Grāmatvedība, Projektu rakstīšana un realizēšana
Par projektu iesniegšanu, pieredzes apmaiņu ar ārvalstu NVO, par finansējuma piesaisti veselības jomā
Atbalsts projektu sagatavošanā Pieredzes apmaiņa
Pēc iespējas apmeklējam seminārus, un ar to šobrīd arī pietiek.
Projektu administrēšana

Jūsu priekšlikumi kā pašvaldībai jāsadarbojas ar NVO / jāsniedz atbalsts NVO

Izvērtēt situāciju un līdzfinansēt
Atbalsts tikai un vienīgi pēc reālajiem sasniegumiem un darba rezultātiem iepriekšējos periodos, nevis mistiska nākotnes skaistuma vairāksolitājiem vai savu radnieku un draugēju "aktivitāšu" atbalstam.
Obligāti jāsadarbojas un jāatbalsta!
Veidot datu bāzi.

<p>Biedrībām pašām ir jārunā par sevi, jāpierāda sava kapacitāte. Jāsāk ar to, ka jāievieto informācija novada mājaslapā. Vismaz reizi pusgadā jāiet kopā un jāaicina uz tikšanos pašvaldība.</p> <p>Būtu vajadzīgs NVO koordinators, kuram vismaz pusslodzi apmaksā pašvaldība, jo tas ir diezgan smags ikdienas darbs (protams, arī atdevei jābūt).</p> <p>Nedrīkst kopējās tikšanās reizēs apvainot pašvaldību un kaut ko pieprasīt! Sadarbībai jābūt konstruktīvai!!!</p>
<p>Rīkot seminārus, kuros piedalās gan pašvaldības, gan NVO pārstāvji.</p> <p>Savlaicīgi informēt par gaidāmajiem projektiem.</p>
<p>Jārīko vairāk semināru, kuros NVO var stāstīt pašvaldībām par izdarīto un nākotnes iecerēm (kopīgi jādiskutē).</p>
<p>Rīkot atsevišķas sanāksšanas ar NVO - "draudzīgās sarunas."</p> <p>Pašvaldība izsludina iedzīvotāju vajadzības, ko var risināt NVO, līdz ar to pašvaldības nodrošina līdzfinansējumu un priekšfinansējumu, ja projekts guvis atbalstu no kāda fonda.</p>
<p>Jāpārņem labā pieredze no Siguldas NVO sadarbības ar pašvaldību</p>
<p>Jānodrošina vismaz viena vieta, kur NVO apvienojas</p>
<p>Jebkāda veida sadarbība ir vēlama</p>
<p>Jāinformē par projektu iespējām</p> <p>Jāplāno un jāpiešķir līdzfinansējums</p> <p>Jāinformē par atbalstiem, pabalstiem</p> <p>Jāparedz atvieglojumi transportā</p>
<p>Kopīgu programmu realizēšana - vienlīdzīgi partneri</p> <p>Pašvaldībai jānodrošina vienlīdzīga pieeja visām NVO (izvairīties no "pazīšanās" principa)</p>
<p>Atkarīgs no konkrētas NVO darbības jomas. Katrā gadījumā pašvaldībai, deleģējot kādu no tās uzdevumiem NVO, jāatbalsta šī uzdevuma veikšana – atlaides telpu īrei, konkrētajam uzdevumam nepieciešamā nodrošinājuma daļēja segšana, atbalsts transporta nomai. Regulāras tikšanās un problēmu, jautājumu apspriešana, risināšana.</p>
<p>Izplatīt informāciju par NVO darbību caur mājaslapu, informatīvo izdevumu.</p> <p>Nepieciešamības gadījumos un iespēju robežās piedalīties ar līdzfinansējumu NVO projektos.</p>
<p>Atbalsts jāsniedz tikai tām NVO, kas dod reālu ieguldījumu sabiedrībai un ir to pierādījuši strādājot gadiem ilgi....</p>
<p>Mana pašvaldība vienmēr nāk pretī.</p>
<p>Biežāk jātiekas, jātiekas, jāizzina svarīgākie darbības virzieni, problēmas, jāmeklē kopīgi risinājumi</p>

Jāsadarbojas kā līdz šim, jāatbalsta līdzfinansējums
Tiekam galā paši.
Rugāju novada pašvaldība vienmēr sniedz nepieciešamo atbalstu.
Nevis finansiālā veida palīdzība, bet gan tehniskā (medaļas, kausi, transports, u.c.) Juridiskā palīdzība

Jūsu priekšlikumi kā valstij jāsadarbojas ar NVO / jāsniedz atbalsts NVO

Jāsniedz atbalsts, sapratne, palīdzība!
Laicīgi informēt par gaidāmajiem projektiem (nevis rīkot seminārus tuvu projektu iesniegšanas beigām)
Biežāk anketēt biedrības par to vajadzībām.
Valsts budžeta un ārvalstu donoru programmu izstrādē iesaistīt NVO intereses, priekšlikumus, kur NVO var palīdzēt valstij, iedzīvotājiem un sev, īstenot mērķus, un nodarbināt un nodrošināt sevi.
Samazināt birokrātiju projektu vešanā.
Sabiedriskā labuma organizācijām segt administratīvos izdevumus (kā tas ir kaimiņvalstīs)
Jāpiedalās LP Federācijas sēdēs Jāizskata iesniegtie priekšlikumi Jādiskutē Jāatbalsta mājas lapas, avīzes vai citu senioru izdevumu izdošana Pensiju indeksācija
Jānodrošina vienlīdzīgas iespējas darbības attīstīšanai, izvairoties no konkrētu jomu pārstāvju lobēšanas, piemēram LDDK, LTRK
Jābeidz tēlot sadarbība, bet jāsāk sadarboties "pa lielam"...
Baznīcas draudzei varētu būt tiesības piedalīties projektos līdzīgi kā biedrībām, nevis būt atstumtai, jo draudze kalpo cilvēkiem, nevis peļņai.
Jārīko vienojoši un izglītojoši informatīvie semināri, jādod iespēja NVO vadītājiem gūt pieredzi ārzemēs, citās NVO
Vairāk informācijas par dažādām iespējām NVO

Jāsamazina birokrātija visos līmeņos

Jūsu priekšlikumi NVO atbalsta programmu pilnveidošanai

Veicināt "mīksto" aktivitāšu atbalstīšanu

Vairāk reālas darbības, mazāk papīru kolekcionēšanas un dekoratīvu pasākumu.

Lai pietiek finansējuma NVO projektiem, tad pilnveidosies pārējais.

Meklēt kontaktu ar prieku.

Projektu pieteikumu veidlapām nevajadzētu būt ļoti sarežģītām.

Lielāku atbalstu vajadzētu sniegt jaundibinātām, mazām biedrībām.

Atsevišķa programma NVO

Flat rate izmantošana

Mazāk administratīvā darba, lielāks uzsvars uz īstenošanu, uz emocijām, sajūtām: rezultātu, nevis papīru birokrātiju

Programmu administrējošās iestādes brauc, piedalās projektu aktivitātēs

Mazāk birokrātijas, nolikumus rakstīt saprotamā valodā un terminoloģijā.

Vairāk zināšanu

Jāsamazina administratīvā procedūra (īpaši fondu atskaišu jautājumos).

Stingrāk jāregulē biedrības darbība, lai tās faktiski nepildītu SIA funkcijas

Neveidot liekus ierobežojumus projektu iesniegšanā un to vēlākā realizācijā.

Semināri, pieredzes apmaiņa, informācija.

Ļoti laba ideja par vienotas datu bāzes veidošanu par NVO.

Ideāli, ja būtu vienuviet apkopota aktuālā informācija arī par projektiem, kuros var iesaistīties biedrības.

Skaidra un vienkārša projektu pārskatāma pieejamība